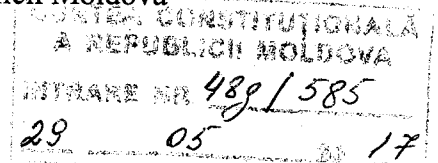

Dlui Tudor Panțiru
Președintele Curții Constituționale
a Republicii Moldova

La 30.03.2017 în cadrul examinării cauzei penale de învinuire a lui Galițki Igor în comiterea infracțiunii prevăzută de art.186 alin.(1) CP, am ridicat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.109 alin.(1) CP.

Obiectul prezentei sesizări constituie solicitarea exercitării controlului constituțional al Sintagmei “precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare **comise cu intenție în ultimii cinci ani**”, din art.109 Cod penal al Republicii Moldova, în vederea corespunderii ingerinței art.16, 22, 54 din Constituția Republicii Moldova.

1. Prin Legea nr. 130 din 09.06.2016, publicat în Monitorul Oficial nr.206-214/446 din 15.07.2016, articolul 109 din Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72-74, art.195), cu modificările ulterioare, alineatul (1) se completează în final cu textul „, , *dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința sa nu a mai fost dispusă încetarea procesului penal, ca rezultat al împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani*”.

2. Dispozițiile art.109 CP (modificat), urma să intre în vigoare la 15.07.2016.

3. Articolul 22 NERETROACTIVITATEA LEGII (Constituția Republicii Moldova)

Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nicio pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.

4. Art.10 alin.(2) din Codul penal, prevede că: legea penală care înăsprește pedeapsa sau **înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.**

5. **Retroactiv** – care se aplică unor fapte din trecut (dex.ro).

6. **A SE ÎNRĂUTĂȚI** - a deveni mai rău, mai grav; a se complica; a se agrava; a se înăspri (dex.ro).

7. La momentul înaintării excepției de neconstituționalitate a dispoziției alin.(1) art.109 CP, m-am referit în primul rând asupra faptului:

7.1. Din punct de vedere al justiției nu se poate la nesfârșit de tolerat comportamentul persoanelor când azi comit infracțiuni, au loc derularea anumitor acțiuni procesuale, cheltuieli de bani, timp, ca în final persoanele să se împacă iar a doua zi să repete același proces, comite infracțiuni dacă este prins, se împacă, dacă nu, nu suportă nici o consecință, părțile vătămate rămânând cu pagubă, morală și materială.

De aceia, posibil este corect, de intervenit cu o condiție, ca persoanele să pot beneficia de acest drept o dată la 5 ani.

7.2. De când urmează a fi început de calculat acei cinci ani, de când persoanele nu pot beneficia de dreptul de a se împăca ?

Ca răspuns la această întrebare, considerăm că: acei cinci ani urmează a fi calculați din 15.07.2016, și toate procesele penale care au avut loc, de exemplu încetate – prin împăcare, până la data menționată nu pot fi luate în considerare, fiindcă în pct.4 este prevăzut că: legea penală care

înfruntărea situației persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv, adică dacă să coraborăm cu pct.5, și pct.6, atunci obținem că: legea penală nu poate deveni mai rea, mai gravă; sau să complice; sau să agraveze; sau să înăsprească, situația persoanei vinovate de săvârșirea unei nu are efect asupra unor fapte din trecut.

În concluzie putem reitera că, organele de drept urmează să verifice minuțios dacă infracțiunile au avut loc pînă la data de 15.07.2016 sau ulterior și în dependență de această dată să acționeze.

Aceasta este o poziție personală, pe care o susțin, fiindcă în caz contrar, multe persoane vor fi supuși sancțiunilor penale – închisoare, fără a fi luate în considerare dispozițiile actelor menționate.

Este cu mult mai ușor de preîntîmpinat decât de reparat.

Cu stimă și respect.

Judecător

Ghenaddie Eremciuc